

СТАН ТА ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ АВТОТРАНСПОРТУ УКРАЇНИ

*Е. Бенера, А. Теличко, студенти III курсу
Науковий керівник: Шипов Є.Г., викладач I категорії,
Лозівська філія ХДАДК*

Для розвитку економіки України важливим є підвищення ролі транспорту, що забезпечує життєдіяльність населення, розвиток економіки держави, можливість досягнення високих зовнішньоекономічних відносин. Транспортна система України представлена різними видами транспорту: залізничним, автомобільним, морським, авіаційним та ін.

Автомобільний транспорт є однією з найважливіших галузей народного господарства, він виконує функцію своєрідної кровоносної системи в складному організмі країни. Крім цього автомобільний транспорт відіграє в економіці велику роль. Будучи складовою і виключно важливою частиною інфраструктури, автотранспорт дозволяє здійснювати доставку експортно-імпорتنних вантажів різного призначення, а також інтеграції в світову економіку. На його частку припадає більше половини обсягу пасажирських перевезень [1].

Сьогодні, незадовільним є транспортно-експлуатаційний стан автодоріг: 51,1 % не відповідає вимогам за рівністю, 39,2 % - за міцністю. Середня швидкість руху на автодорогах України у 2 - 3 рази нижча, ніж у західноєвропейських країнах. В світовій економіці існує аксіома: чим більшою є щільність шляхів сполучення на території держави, тим вищим є рівень її економічного розвитку. Як приклад: майже рівна за площею Франція має у 14,5 разів більше транспортних шляхів ніж Україна. Звідси і рівень розвитку.

Масова автомобілізація населення стає альтернативою громадському транспорту, що створює новий стиль життя та забезпечує мобільність населення. Разом з тим, в умовах зростаючих темпів автомобілізації країни невисокий загальний рівень якості доріг є однією з причин великої кількості дорожньо-транспортних пригод [2].

Розвиток автомобільного транспорту та його територіальна організація залежать від галузевої структури народного господарства, її територіальної організації, природних умов, зокрема рельєфу. Названі чинники визначають напрями та щільність автошляхів.

Авторанспорт відіграє дуже важливу роль в господарстві, в зовнішньоекономічних зв'язках України, в зв'язках між містом і селом, між окремими районами країни. Сьогодні без транспорту неможливо уявити виробництво, розподіл обмін та споживання матеріальних благ та послуг населення.

Автомобільний транспорт у цілому задовольняє потреби національної економіки та населення у перевезеннях, однак структура парку автобусів та вантажних автомобілів є недосконалою, більшість транспортних засобів за своєю конструкцією, пасажиромісткістю, вантажністю, типами кузова, класом комфортності, видами та питомими витратами палива, екологічними показниками не відповідають сучасним вимогам.

Автомобільний транспорт України потребує значного технічного оновлення, оптимізації структури парку за вантажопідйомністю, типами кузова, наявністю спеціалізованих транспортних засобів, особливо малої вантажопідйомності. Необхідним є підвищення питомої ваги дизельних двигунів на автомобілях вітчизняного виробництва, вдосконалення системи технічного обслуговування та ремонту автомобілів за рахунок розвитку мережі сервісного обслуговування, створення нових і модернізації старих авторемонтних заводів [3].

Розвиток автомобільного транспорту відзначається двома протиріччями. З одного боку, досягнуто високого рівня задоволення потреб населення у транспортних послугах, а з іншого боку – збільшення негативного впливу нанавколишнє середовище, особливо у великих містах.

Інтенсивне збільшення кількості автомобілів в Україні за останні десять років призвело до виникнення серйозних проблем. Зростання кількості автомобільного транспорту значно

ускладнило транспортну ситуацію в містах, що характеризується такими аспектами:

- значним негативним впливом на екосистеми та здоров'я людини через забруднення атмосфери шкідливими викидами транспортних засобів та шумами;
- надмірним споживанням видобувного невідновлюваного палива і, відповідно, зростанням об'єму викидів СО.

Одним з негативних факторів, пов'язаних з масовим використанням автомобілів у сучасному світі, є зростаючий шкідливий вплив їх на навколишнє середовище та здоров'я людини. Це зумовлено, насамперед, викидом значної кількості шкідливих речовин і шумом, що супроводжує роботу автомобілів [4].

Транспорт створює значне техногенне навантаження на довкілля, є джерелом викидів третини шкідливих речовин в Україні. Найбільше це стосується автомобільного транспорту в містах, де його частка у викидах шкідливих речовин досягає 90 %.

Необхідно підкреслити, що в Україні є необхідні стартові умови для формування сучасної системи автотранспортних комунікацій, яка відповідає європейським стандартам. До них насамперед належать:

- необхідність в усіх видах автомобільного транспорту докорінного технічного переоснащення галузі і суттєвих організаційних змін;
- достатня ресурсна база і рівень розвитку автомобільної техніки і технологій;
- наявність кваліфікованого трудового потенціалу і передових науково-технічних розробок;
- вигідні природно-кліматичні й географічні характеристики території;
- наявність конкурентоспроможних науково-технічних проектів, які пройшли відповідну експертизу і готові до реалізації [5].

Сучасний автомобільний транспорт України повинний бути високоефективним і керованим у своєму розвитку. Завдяки вирішенню проблеми автомобільного транспорту України може бути проведена поетапна інтеграція до світової транспортної системи шляхом розвитку міжнародних транспортних коридорів, стимулювання надходження іноземного капіталу, вдосконалення автотранспортних технологій, загальне поліпшення національної дорожньо-транспортної інфраструктури.

Література:

1. Карпінський Б.І. Транспортна система України в контексті європейської інтеграції / Б.І. Карпінський // Економіка України. – 1998. – № 7. – С. 17–23.
2. Реалізація транспортного потенціалу транспортної інфраструктури України в стратегії посткризового економічного розвитку. – К.: НІСД, 2011. – 37 с.
3. <http://uchebnik-online.com/128/34.html>
4. Солуха Б.В. Оцінка впливу шкідливих викидів автотранспорту на атмосферне повітря в зоні житлової забудови (ОВНС згідно ДБН А.2.2- 1.95) – К.: КНУБА, 2000. – С. 6-7.
5. Харсун Л.Г. Інтеграція України в Європейську транспортну систему / Л.Г.Харсун // Вісник Київського національного університету ім. Т.Шевченка. – 2004. – № 72. – С. 50–52.